ꝓgenie ⁊ altera: vel generatiōe. s. alter in altera: ⁊ alter in altera: nō oēs in eadē. Ul' altera. i. aliū ritū seruātē: vbi ad hoc enarretis, vt ad ritū christianū ꝯuertat̄: et iā nō sit altera: s͡ vna p fidei vnitatē. Uel sic: Ut enarretis in ꝓgenie altera. i. ita ꝑdicate: vt doctrīa vr̄a ita radicet̄, vt vsq̄ ad posteros ꝑueniat. Uel sm̄ aliā lr̄am: Et distribuite gradꝰ eius. i. officia p p̄sbyteros, diaconos ⁊ hmōi: vt sic enarretis. i. enarrari faciatis p eos. In progenie altera: s. christianis futuris: q̄ sunt ꝓgenies altera: id ē secūdus populꝰ a iudeis: q̄s primū elegit dn̄s.

a nie altera. Qm̄ hic ēst deꝰ
b c d deus noster i eternū ēt in
e seculum seculi: et ipse regēt
f nos in secula.

In finem filijs chore psalmus dauid.

Psalmus XLVIII.

g h i k l A Udite hec oēs gentes: auribus ꝑcipite oēs q̄ habitatis orbē.
m n Quiq̄ terrigene ⁊ filij hō
o minū: simul in vnū diues et
p pauper. Os meum loque
q tur sapientiam: ⁊ meditatio

Quid aūt narrare debeāt, s̄biūgit. a Qm̄ hic: nō alius. Hic, qui in terris digito monstratus est: qui in terris visus est, ⁊ cū hominibus ꝯuersatꝰ est: Baruch. iij. d. Hic ergo. i. christꝰ, b Est deus deꝰ noster. Iteratio nois, est nota ꝯfirmatiōis: sicut dixit ioseph, Geñ. xlj. d. Qd̄ aūt vidisti secūdo, ad eandē rē ꝑtinēs somniū, firmitatis indiciū est. Est, dico, deꝰ noster: nō ad tp̄s sicut homines: quos q̄dā deos dicebāt: Sed in eternū. d Et: id est, in seculū, ꝯsecuturum, seculi. e Et ipse reget nos: ne cadamꝰ. f In secula. i. sine fine. Uel iste tres determinatiōes sic pn̄t legi retrograde: f In secula. i. p successiōes tēpoꝝ. d Et in seculū secl'i. i. ꝑpetuo. c In eternū. i. tēporaliter.

Moraliter de religiosis. * Matth. iij. b. Progenies viperaꝝ: q̄s demōstrabit vob fugere a vētura ira? Prouerb. xxx. b. Generatio q̄ patri suo maledicit: ⁊ matri sue nō bn̄dicit ⁊c. a Qm̄ hic est deꝰ deus noster. Deus: omniū. Deus noster, religiosoꝝ ꝓprie: quē ipsi emūt ⁊ lucrant̄: oīa, ꝓpt cū relinquētes: ⁊ eū sequētes. Phil. iij. b. Oīa detrimētū feci ⁊ arbitror vt stercora: vt christū lucrifaciam. Nec amitti poterit: sed erit noster: c In eternū ⁊c. vt supra.

De platis. ⁂ altera recipit, adulteriū spūale cōmittit. Et illis debet ꝑdicari: a Qm̄ hic est deꝰ deꝰ nr̄, q̄si infidelibꝰ: q2 si verā fidē haberēt, nō ita ditari cuperēt. Hieroꝰ. Nō habet verā fidē de deo, q̄ cupit in his miserijs locupletari.

A Udite hec ⁊c. Expositio Ps. XLVIII. Titulꝰ. In finē filijs chore Ps. dauid. Expositū ne exponas. Supra egit ꝓpha de spe: ibi: Letetur mons sion: ⁊ exultent filie iude. Scriptū est autē Deut. xxiiij. b. Nō accipies loco pignoris superiorē ⁊ inferiorē molā. Uñ cōpetent̄ in hoc psalmo agit de timore: q̄ est mola inferior: sicut spes superior. Incutit ergo timorē, ostendēs q̄ dn̄s dānabit amatores huiꝰ mūdi. Intētio est, monere ne aliq̄s appetiet̄ elatos i mūdo. Partitio psalmi. Modꝰ talis est: Quattuor sūt partitiōes. Primo attētos facit ad noua ⁊ miracula q̄ dicturus est. Scd̄o icipit ea ꝓsequi, ostēdens q̄ christꝰ nō redimet impios: ibi: Cur timebo. Tertio dicit q̄ ipsis ⁊ q̄ iustis reddēda sint: ibi: Sicut oues. Quarto monet ne timeant potentes: ibi: Ne timueris ⁊c. Dicit g̃: g Audite hec: q̄ dicturꝰ sū, O vos, h Oēs gētes. i. gētilit̄ viuētes. i Et auribꝰ, cordis: k Percipite oēs q̄ habitatis orbē. i. o vos iusti, q̄s mūdus nō possidet: nec habitat dn̄ando vobis: sed vos habitatis eū, dominādo ei. Gentes duobꝰ modis accipiūt̄. Notandū est g̃, q̄ gentes duobꝰ modis accipiunt̄. Qn̄q̄ eñ gētes dicunt̄ soli gentiles: q2 manent tales q̄les sūt geniti: ⁊ nullo eis sacramētoꝝ remedio subuenit̄. Qn̄q̄ aūt dicunt̄ gētes oēs iniqui, gentiliter viuentes: Et sm̄ hoc sumit̄ hic: vt expositū est. Audite hec oēs gētes, auribꝰ ꝑcipite. i. ꝑfecte capite. s. intꝰ ⁊ extra. q. d. nō solū audiatis q̄d vox sonet auribꝰ: sed q̄d itellectui ⁊ affectui inspiret spūs. Sic Esa. j. a. Audite celi: ⁊ auribꝰ ꝑcipe terra. l Qui habitatis orbē. Habitare multis modis accipit̄. Nota q̄ habitare multis modis accipit̄. Qn̄q̄ eñ sumit̄ p morā facere. Uñ Geñ. xiij. c. Abraā habitauit i terra chanaan ⁊c. Qn̄q̄ p delectatiōnē habere: Ut i Ps. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocundū habitare fratres in vnū. Ps. 132. Qn̄q̄ p dominiū habere: vt hic: Et .iiij. Regl. iiij. c. In medio ꝑplī mei habito, Dixit mulier sunamitis ad heliseū. m Quiq̄ terrigene: supple estis. n Et filij hominū. Hic est antithesis. Terrigene, ꝯtra gētes: Filij hoim, cōtra h̄ qd̄ dicit: Qui habitatis orbē. Terrigene ergo sūt mali amatores terrenorū: q2 naturaliter q̄sq̄ suā amat originem: ⁊ ad eā trahit̄ cor eius. ij. Regl. xiiij. d. Oēs nos q̄si aque dilabimur i terrā. Filij hominū, sūt boni rōnales, discreti ⁊ māsueti. Uñ frequēt dictū est Ezechieli: Fili hoīs. Postea idē repetit: o Simul i vnū diues ⁊ pauper. q. d. O tu diues q̄ terrigena es: ⁊ o pauper spū, q̄ es filiꝰ hoīs: q̄ estis i vnū simul. i. loco ⁊ ꝑceptiōe sacramētoꝝ, audite. Ul' in vnū. i. ad idē facti. Uel sic: Audite i vnū. i. vna itentiōe. Hic g̃ sūt tres cōbinationes: i q2 q̄libet alloquit̄ bonos ⁊ malos: ⁊ monet ad audiendū. Debēt eñ tā boni q̄ mali audire legem dei. Mali, vt ꝯuertant̄. Ps. Lex dn̄i imaculata ꝯuertēs aīas. Ps. 18. Boni icipientes debēt eā audire: vt i bono icepto possint ꝑseuerare. Ps. Nisi q2 lex tua meditatio mea ē: tūc forte perissē i hūilitate mea. Ps. 118. Itē ꝓficiētes, vt icitent̄. Eccs. vlt. d. Uerba sapiētū q̄si stimuli. Itē ꝑfecti, vt delectent̄. Ps. Qm̄ dulcia faucibꝰ meis eloq̄a tua: sup mel ori meo. Ps. 118. Nota q̄ ē mltiplex vnitas.

Est eñ vnitas:
- Indifferētie: de q̄ hic: ⁊ refert̄ ad locū.
- Nature. Joh. x. f. Ego ⁊ pater vnū sumus.
- Malicie. Ps. Principes ꝯuenerūt in vnū aduersus dn̄m ⁊c. Ps. 2.
- Gratie. Ps. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocundū: habitare fratres in vnum. Ps. 132.
- Glie. Joh. xvij. d. Ut sint vnū sicut ⁊ nos sumus.

Possūt aūt q̄ttuor genera pctōꝝ notari: q̄s ꝓpha ad audiendū verbū dei inuitat. Quattuor genera peccatoꝝ pn̄t notari. Primi sūt luxuriosi, designati p gētes: q̄ a genio dicunt̄: q̄ est deus nature. j. Cor. v. a. Audit̄ inter vos fornicatio: q̄lis nec inter gentes. Secūdi sūt auari: designati p hoc qd̄ dicit̄: Qui habitatis orbē. Apoc. viij. d. Ue, ve, ve, habitātibꝰ in terra. Tertij sūt supbi: designati p hoc qd̄ dicit̄: Quiq̄ terrigene. Terrigene eñ dicunt̄ gigātes: q̄ vbiq̄ significāt supbos. Eccī. xvj. a. Nō exorauerūt p pctīs suis antiqui gigātes. Quarti sunt inobedientes: designati p filios hoim. i. adā ⁊ euā: q̄ fuerūt deo inobedientes. Uñ alia lr̄a h3: Filij adam. Ro. v. d. Sicut p inobedientiā vniꝰ hoīs pctōres ꝯstituti sūt mlti: ita p vniꝰ obedientiā iusti ꝯstituent̄ multi. De q̄bus dicit̄ Eccī. iij. a. Filij sapiētie ecclia iustoꝝ: ⁊ natio illoꝝ obediētia ⁊ dilectio. Posset aūt aliq̄s dicere: Quare audiemus q̄ dicturꝰ es? Et subiūgit causam, cōmendās dicenda: Uñ subdit: p Os meū loquet̄ sapientiā. i. christū: q̄ est dei sapia. j. Cor. j. d. Nos ꝑdicamꝰ christū crucifixū: iudeis q̄dē scādalū: gētibꝰ aūt stulticiā: Ipsis aūt vocatis iudeis atq̄ grecis, christū dei virtutē ⁊ dei sapientiā. Uel de sapia creata pōt intelligi. Uñ in eadē epl'a. ij. b. Sapientiā loq̄mur iter ꝑfectos ⁊c. Et q2 de sapia etiā stulte ⁊ indiscrete posset aliq̄s loq̄: Ne hoc ei imponat̄, hn̄ subiūgit: q Et meditatio cordis mei prudētiā: supple loquet̄. Per h̄ q̄ dicit: Meditatio cordis, notat̄ discretio: vt ꝑus veniat sermo ad limā q̄ ad linguā. Sapiētia ꝑtinet ad res diuinas: Prudētia, ad res humanas. s. ad mores. Ul' p sapientiā itellige septē dona: Per prudentiā septē virtutes. Sed quō loquit̄ cor? Sol. Eccī. xxj. d. Os sapientis in corde eiꝰ. Itē nota q̄ sapiētia ꝓprie est in corde ⁊ ore: Prudētia vo i ope. Uñ moralit̄ rep̄hendunt̄ illi q̄ cogitāt ⁊ loquunt̄ multa bona: ⁊ nihil faciunt opando. Posset adhuc aliq̄s dicere: Tu loqueris a temetipso: a quo sapientiam vel prudentiam non habes. Non dicit: Immo

Inclinabo aurē

a Inclinabo aurem meā: per humilitatem. Et iterum posset dicere: Volumus te audire: quia scimus ea quę dicturus es: eo q̃ cōmunia sunt ⁊ omnibus nota. Propter hoc etiā dicit: In parabolā. Sic ergo dicit: Inclinabo aurē meā/interiorē: vt audiam parabolas a deo intus docente. Prouerb. iij. a. Inclina cor tuū: ad cognoscendum prudentiam. Dar. iiij. a. Docebat eos in parabolis. Ibi dicit Hieronym⁹. Parabola/est rerum natura discrepantiū sibi sub aliqua similitudine facta cōparatio. Item parabola grece/occulta similitudo latine. Vñ quia de reb⁹ terrenis/infimis ⁊ grossis sumitur parabola: ideo bene dicit: Inclinabo ⁊c. Et ꝓ humilitatē: quia inclinantes se p humilitatē/a domino merentur doceri. Vñ Prouerb. ix. a. Si quis est paruulus/veniat ad me ⁊c. Matth. xj. d. Reuelasti ea paruulis. Et adhuc posset dicere aliquis: Nō curo si bona dicis: quia tu facis cōtrariū. Qd remouet/dicens: b Aperiā: vt omnibus pateat: c In psalterio. i. in operatione: a psallim/qd est tangere. d Propositionē meā. i. illud quod in corde meo propono. s. ęternā beatitudinē. Prima pars huius versus conuenit discipulis: Secūda/magistris ⁊ prędicatorib⁹. Et prius debet homo primā partem facere/vt fit discipul⁹/audiendo: ⁊ postmodū secūdā/vt sit magister/docendo verbo ⁊ exemplo. Vñ hic primo reprehendunt illi qui nolunt audire. Osee. iiij. b. Quia tu scientiā repulisti: repellā te/ne sacerdotio fungaris mihi. Secundo arguunt illi qui prius volunt docere q̃ audierint. Ecech. iij. d. Audies de ore meo verbum: ⁊ annunciabis eis ex me. Tertio reprehendunt illi qui quod ore prędicant/exemplo nō probāt: Vt enim nō aperiunt/propositionem in psalterio: opera enim glosę sunt doctrinę. Greg⁹. Loquentis auctoritas perdit: cū vox opere nō adiuuat. Item quarto reprehendunt quidā qui habēt propositionē. i. bonū propositū: sed nūq̃ aperiunt illud: immo claudūt vsq̃ ad finē vitę. ij. Cor. viij. b. Velle cępistis ab anno priore: nunc autē ⁊ facto perficite: vt quēadmodum promptus est animus voluntatis: ita sit ⁊ perficiendi. e Cur timebo. Secunda pars: vbi incipit narrare quę pmisit se dicturū: Et pmo de pęna malor: q̃ a timore incipit. Vñ dicit in psona generalis hois: Cur timebo in die mala. i. in die iudicij? Sz nōne dñs in nocte veniet: sm illō Matth. xxv. a. Media nocte clamor factus est: ecce spōsus venit: Quare q̃ dies iudicij dicit dies ⁊ nō nox? Sol. Dicit dies ꝓ manifestatione operū. Matth. x. c. Nihil opertū qd nō reueletur. Heb. iiij. d. Oia nuda ⁊ apta sūt oculis eius/ad quē nob⁹ sermo. ij. Cor. v. b. Oēs nos manifestari oportet añ tribunal christi. Mala aūt dī/malicia pęnę. Psā. Beatus q̃ intelligit sup egenū ⁊ pauperē: in die mala liberabit eū dñs. Soph. j. d. Dies illa dies irę: dies tribulatiōis ⁊ angustię ⁊c. Facta q̃stione/rñdet i psona malor: f Iniquitas. q. d. ideo timendū est mihi: qz/iniquitas calcanei mei circūdabit me: Quia sicut dicit philosophus: non facit timidū nisi rephensibilis vitę ꝓscietia. Iniqtas calcanei/dupliciter dicit. s. iniqtas carnalis lapsus: vl iniqtas finalis. Calcaneus enim est infima pars corporis hois: ⁊ ideo potest notare lapsū ꝓuenientē ex inferiori parte ratiōis. i. ex sensualitate: siue ex inferiori parte hois. s. ex carne. Itē quia calcaneus est extrema pars hois: potest notare finē hois. i. mortē: in qua iniquitas. i. pęna pro iniquitate circūdat hominē/vt circulus q̃ fine caret: et hoc notat ęternitatē pęnę. Item sicut vestis: ⁊ hoc notat vilitatē: qz vestis totū corpus operit. Psā. Operiant sicut diploide ꝓfusione sua. De hoc calcaneo dicit Gen. iij. c. Tu insidiaberis calcaneo eius. i. fini vitę eius: tūc enim maxime diabol⁹ insidiat: Vñ ⁊ btō martino insidiat⁹ est/⁊ etiā christo: vt dicit in Glo. sup Tobiā. Et nota q̃ diabolus insidiat et principio hois ⁊ medio ⁊ fini. Principio/vt corrūpat intentionē: sm illud Thren. j. a. Hostes eius in capite eius. Medio/vt bonū incęptū impediat ⁊ corrūpat: sm illud Psā. In via hac qua ambulabā: abscōderūt supbi laqueū mihi. Fini/vt bonū factū annihilet p inanē glriaz: sicut dicit hic: Et Gen. iij. vt supra dictū ē. Postea specificat q̃ sunt illi q̃s iniqtas circūdabit. Vñ dic. g Qui cōfidūt ⁊c. q. d. dico q̃ iniqtas calcanei mei circūdabit me: et b dico i psona reprobor: De qb⁹ subdit: Qui cōfidūt i virtute sua. Per hoc tangit superbos: qui. s. ꝓfidunt in virtute corporis vel animi. Eccl. xvij. a. Destructi sūt ꝓfidentes suę virtuti. Judith. vj. d. Prędsumētes de se/⁊ de sua virtute gliantes/humilias. Qd aūt sequit/tāgit diuites. h Et i multitudine diuitiarū suarū gliant: Istos etiā circūdabit iniquitas. Prouerb. xj. d. Qui ꝓfidit i diuitijs suis corruet. j. Timoth. vltl. d. Diuitibus huius sęculi prędicē nō sublime sapere: nec sperare in incerto diuitiarū.

Ar. †intelligētiā
Ar. †sublimitudinē
Ar. †Ut ad
Psā. 40.
Psā. 108.
Psā. 141.
Ar. †abiciēs
B. q. 2. c. in psenti.

Est ꝓfidētia de bonis. s.
- Animę
  - Primū ē de scia. Hiere. ix. g. Nō gloriet sapiēs in sapientia sua.
  - Secundū est de sanctitate. Ro. ij. c. Cōfidis teipsū duce eē cęcor.
  - Tertiū est de bona opinione. Gen. xj. a. Celebrem⁹ nomen nrm ⁊c.
- Corpis
  - Primū est de decore. Prouerb. vltl. d. Fallax gratia ⁊ vana pulchritudo.
  - Secundū est de robore. Amos. vj. d. In fortitudine nra assūpsimus nobis cornua.
  - Tertiū est de generositate. Luc. iij. b. Ne dixeris: patrē habem⁹ abraam.
- Possessionis
  - Primū ē de hereditate. Hiere. xij. c. Hereditatē accepert/⁊ ñ eis p (derit.
  - Secundū est de possessione acqsita. Aggei. j. b. Qui cōgregauit mercedes: misit eas in saccū ptusū. i. in mundū.
  - Tertiū de possessione cōmendata. Luc. xvj. a. Redde rationē villicationis tuę.
- De amicl — Hiere. ix. b. Omis amic⁹ fraudulenter incedet.
- De familia — iij. Regl. xx. b. dixit benadab: Si suffecerit puluis samarię populi pugilis omis q̃ sequit me.

Et qz etiā sunt alij qui ꝓfidunt in amicis/ostendit ꝓsequēter eos esse deceptos/dicens: i Frater/carnalis: ad litterā: vel alius affinis sanguine: k Nō redimit: ab inferno: qz i inferno nulla est redemptio: ⁊ qz pro eo nullas elemosynas facit. Dan. iiij. e. Redime peccata tua elemosynis. Et vere frater nō redimit: qz nullus homo purus potest redimere: Vñ dicit: l Redimet homo: q. d. nō. Vel sic: Dico q̃ frater nō redimit: de quo magis videt: redimet homo/alius: videlicet extraneus: de quo minus videt: q. d. nō. Ec erunt duę causę quare fratres hmōi nō rediment. Una erit ex parte eorum: quia nolent prę malicia. Unde Hiere. ix. b. Unusquisq̃ a proximo suo se custodiat: ⁊ in omni fratre suo non habeat fiduciam: quia omnis frater supplantās supplantabit: et omnis amicus fraudulenter incedet. Altera erit ex

Vel de christo sic: i Frater. s. christus: q̃ est pmogenit⁹ in multis fratrib⁹: k Non redimit: talem: Nō enim iterū passur⁹ est p nobis. Et ex q̃ christ⁹ nō redimet: l Redimet/ne/hō/purus: Et vere nō redimet christus: Quia non dabit

Ro. 8. c.

ra erit ex parte domini: qui etiã si vellent ipsi redimere: non
tñ suscipet redemptionẽ. Prouerb. vj. d. Zelus ⁊ furor vi/
rimõ parcet in die vindictę: nec acquiescet cuiuscq̃ ꝓcibus:
nec suscipiet ꝑ redemptiõe dona plurima. Et ideo bñ sequi/
tur: a Nõ dabit deo: ipse. s. qui cõfidit in multitudine
diuitiarum: vel frater
vel alꝰ hõ: c Pla/
cationẽ suã. i. dei. i.
nõ dabit aliq̃d ꝑ quo
possit deus placari.
Vel/ suam. i. homi/
nis/ ꝓ qua. s. possit
placare deũ. d Et
non dabit deo/ ꝓciũ
rẽdẽptiõis animę
suę. i. oblationẽ ꝑ q̃
possit redimi: qz infernꝰ est inexorabilis auro: ⁊ aĩa est inęsti/
mabilis ꝓcio. Quãti eñ ꝓcciũ est aĩa/ cuiꝰ redẽptio est ipse
dei filius: ⁊. Cor. vj. d. Empti estis ꝓcio magno. Soph. j.
d. Argentũ eorũ ⁊ aurum eorũ non poterunt liberare eos in
die ire furoris domini.

a Non dabit/ iterum: b Deo/ patri: c Placati/
onẽ suã: q̃ nos recõciliauit ei. Vl/ suam/ hois. s. ad vtilita/
tẽ sui. d Et/ nõ dabit/ ꝓciũ redemptiõis aię sue. i. ani
mã suã ꝑ nr̃a redẽptiõe/ sic ⁊ añ fecit. Vn Bern. Dedit no/
bis corꝑ in cibũ: sanguinẽ in potũ: aĩam in ꝓciũ. Sic q̃ deꝰ
in futuro nõ poterit placari: s in ꝑsenti tñ: fm q̃ dicit iacob
de esau/ Gen. xxxij. e. Placabo illũ munerib̃ q̃ ꝑcedũt/ ⁊ po
stea videbo eũ: forsitan ꝓpitiabit mihi. Et nota q̃ mul/
tipliciter deus placatur:

Ps. 50. Cõtritione. Ps. Cor ꝓtritũ ⁊ humiliatũ deꝰ nõ despicies.
Oione. Eccl. xxxv. d. Oꝛo humiliant⁊ se nubes penetrabit.
Ps. 4. Sacrificio. Ps. Sacrificate sacrificiũ iusticię. Et pꝰ: Spa/
Videlicet Elemosyna. Heb. xiij. c. Beneficentię aũt ⁊ (te in dño.
cõmunionis nolite obliuisci: talibus enĩ hostiis placat deꝰ
us/ vel ꝓmeretur.

Dictũ est q̃d mali nõ habebũt. s. redẽptionẽ: postea dicit q̃d
habebũt. s. pęnã ęternã. Vñ dicit: e Et laborabit. i. cru
ciabit. In ꝗ notat pęnę acerbitas: Nõ ad tꝑs: sed f In
ęternũ: In q̃ notat pęne diuturnitas. Et posset aliq̃s dice/
re: Nõne moriturus est hõ: ⁊ tũc nõ laborabit: quia nõ erit:
Propt̃ ꝗ subdit: g Et viuet adhuc: fm aĩam: h In
fine. i. vltra/ vl̃ post finẽ: qz mortuo corꝑore/ viuit aĩa immor
talis: q̃ cruciabit in ęternũ: ⁊ corꝑus tandẽ post resurrectio/
nẽ cũ ea. Vel fm corꝑus potest legi: Viuet adhuc. q. d.
licet corꝑus mõ moriat: tñ adhuc resurget. Et tunc viuet:
nõ aũt vita beata: sed/ in finẽ. i. in mortẽ: Ad hoc enĩ resur/
get/ vt morte indeficiẽte moriat. Nota q̃ de hoie dicit Job
v. b. Homo nascit ad laborẽ: Sz de impio potest dici q̃ mo
rit ad laborẽ. Et in Gen. iij. c. In sudore vultꝰ tui vesceris
pane tuo: Et isti potest dici: In labore ęterno mendicabis
panẽ ⁊ nũq̃ vescer⁊: s etiã mortẽ mendicabis. Apoc⁊. ix. b.
Quęrẽt hoies mortẽ ⁊ nõ inuenient. Job. xx. c. Luet q̃ fecit
omnia: nec tñ ꝓsumet. Et posset aliq̃s q̃rere: Ex q̃ tot mala ⁊
talis mors ęterna malis imminet: q̃re nõ resiliũt a sua mali/
cia: Vñ ad hoc rñdet/ q̃ ipsi nolũt ꝑcogitare de malis illis:
nec credũt eis q̃ dicũt eis: Hoc ẽ q̃d sequit: i Nõ vide
bit. i. nõ ꝑuidebit nec itelliget. Vel sic: Nõ videbit/ ocu/
lo fidei: k Interitũ/ vel illũ q̃ ẽ ęternꝰ. Greg̃. Qui cor
ꝑ pfindꝰ figit: q̃ sequũt supplicia ñ attẽdit. In cãtico Deut.
xxxij. d. Utinã saperẽt ⁊ intelligerẽt: ac nouissima ꝑuiderẽt.
Greg̃. Si ad q̃s impij pęnas ꝓperãt/ cernerẽt: puto gressus
refrenarẽt. Hiere. xx. c. Cõfundent vehementer: qz nõ itelle/
xerũt opꝓbriũ sempiternũ: q̃d nũq̃ delebit. Hui aũt ex/
cęcationis causa est: cõsilis finis malorꝝ ⁊ bonorꝝ: Vñ addit:
l Cũ viderit sapiẽtes morientes/ ꝓpaliter. Eccl. ij. c.
Sapient⁊ oculi i capite eiꝰ: stultꝰ in tenebris ambulat: Et di
dici q̃ vnus vtriusq̃ esset iteritꝰ. Sap. vij. a. Unꝰ itroitꝰ est
omib̃ ad vitã: ⁊ sic exitꝰ/ supple fm carnẽ: Sz multũ dissimilis
fm spm̃: qz iustus transit ad gloriã: iniustꝰ aũt ad pęnã. Vñ
sequit: m Simul insipiẽs et stultꝰ peribũt. Insi/
piẽs: qui sibi nõ ꝑuidet in futuro: nec futura mala cogitat:
Stultꝰ/ q̃ etsi cogitat/ nõ cauet. Vl̃ insipiẽs/ ꝓtra sapiẽtiã:
Stultꝰ/ ꝓtra prudẽtiã. Hęc enĩ ẽ differẽtia. Insipiẽs est/
q̃ nõ habet sapientiã: Stultꝰ/ q̃ negligit scire. Hi q̃/ pibũt
simꝰ. i. i corꝑe ⁊ aĩa.
Vel/ Simul. i. i cõ/
gregatione malorũ.
Esa. xxiij. d. Cõgre/
gabunt i ꝓgregatiõe
vniꝰ fascis in lacũ. Sz
nũq̃d portabunt secũ
diuitias: Nõ. Vñ se/
sequit: n Et relin
q̃nt alienis diuiti/
as suas. Job. xxvij.
d. Diues cũ dormierit nihil secũ auferet: apiet oculos suos
⁊ nihil inueniet. Et q̃d mirũ: Quia totũ thesaur̃ suũ posuit i
tra vñ recessit. Jõ dicit dñs Matth. vj. c. Thesauriçate vob
thesauros in cęlo. q. d. si ibi thesauriçat⁊: ibi inueniet⁊: Quia
vt habet Apoc⁊. xiij. c. Opa illorꝝ sequũt illos. j. Timoth.
vj. b. Nihil itulimꝰ in hũc mũdũ: haud dubiũ qz nec aufer/
re q̃d possumꝰ. Nũdus enĩ est q̃dã hospes/ q̃ nos libenẽ re/
cipit ⁊ multa ꝓmittit: ⁊ tãdem nudos expellit. Eccl. xxix. d.
Trãsi hospes ⁊ orna mẽsã: ⁊ q̃ i manu habes ciba cęlos. Et
nota q̃ nõ dicit: Relinquet/ amicꝰ vel not⁊: sed/ alienis:
qz ad lr̃am multotiẽs alieni habẽt diuitias eorꝝ. s. dñi terre/
ni vl̃ bedelli vel hmõi. Vel clericorꝝ diuitias habẽt episcopi/
decani/ archidiaconi ⁊ hmõi. Ps. Diripient alieni laborꝝ Ps. 108.
eius. Eccs. vj. a. Est aliud malũ q̃ vidi sub sole/ ⁊ q̃dẽ fre/
quẽs apud hoies: Vir cui deus dedit diuitias ⁊ substãtiã ⁊
honorẽ: ⁊ nihil deest aię suę ex omib̃ q̃ desiderat: nec tribu/
it ei potestatẽ deus vt comedat ex eo: sed hõ extraneus vo/
rabit illõ. Ipsi etiã amici ⁊ noti/ alieni fũt i morte. Job. xix.
b. Noti mei q̃si alieni recesserũt a me. Mich. vij. b. Inimici
hois domestici eius. o Et sepulchra eorꝝ domꝰ illo/
rũ in ęternũ: Quasi illi hic relinquent diuitias: et q̃d ha/
bebũt? Hoc: Sepulchra eorꝝ: ad lr̃az: sũt domꝰ illorꝝ/
in q̃bꝰ habitãt corꝑa eorũ/ in ęternũ: hui⁹ sęculi. s. vsq̃ ad
resurrectionẽ. Vel aliter: vt rep̃hendat eos q̃ nimis ꝓcio/
sa ⁊ sumptuosa sepulchra sibi faciunt ꝓpararі: vt sic dicat:
Sepulchra eorꝝ/ sũt/ domꝰ illorꝝ i ęternũ: fm opinio/
nẽ eorꝝ. q. d. ita ꝓciosa faciũt sepulchra de marmore ⁊ lapi/
dibus sculptis/ ac si ibi habitaturi essent in ęternũ. Vel alit:
Sepulchra eorum. i. pęnę inferni/ sunt/ domus eo/
rũ: i q̃bus habitabũt/ in ęternũ. De hac sepultura Luc⁊.
xvj. f. Mortuus est diues: ⁊ sepultꝰ in infernũ. Vel sic quar
to modo: Domus eorꝝ/ sunt/ sepulchra illorꝝ. i. similia
sepulchris. Quẽadmodũ enĩ corꝑus quotidie incineratur i se/
pulchro: sic homo quotidie annihilat i palatio: Prius enĩ
consumit eius pueritia: post eius adolescentia: deinde iuuẽ/
tus: ⁊ postremo senio. Vñ quidã religiosus q̃ sibi i terra do/
mũ effoderat iuxta quantitatẽ corꝑoris sui: quęrenti: quare
nõ sibi ędificabat maiorẽ domũ: dicit respondisse: Jam ęta/
tẽ meã amisi. Et Diogenes degens in dolio: consimiliter re/
spõdit silr̃ q̃renti/ dicẽs: Nõ sum victurus nisi centũ annis.
p Tabernacula eorũ. i. domus eorum/ sũt duratura/
fm opinionẽ eorũ: q In progenie/ filiorum: r Et
progenie/ nepotũ. s Vocauerũt nomina sua. i. de/
derũt causam vocationis nominũ suorũ: In terris suis:
id est i ꝓuinciis suis. Et nota q̃ subtilit loquit hic prophe/
ta: quia in modo verborꝝ suorꝝ derogat ⁊ possessionib̃ ⁊ fa/
mę malorũ: loquens enĩ de domibus ⁊ palatiis eorum/ di/
cit: tabernacula: vt significet mobilitatem eorꝝ. Esa. xxij.
d. Quid tu hic/ aut quasi quis hic: quia excidisti in excelso
memoriale/ diligenter tibi in petra tabernaculũ: ecce aspor/
tari te faciet dominus/ sicut asportatur gallus gallinatius.
Et mirũ est q̃ etiã mali volũt haberi in memoria post mor/
tem. Unde dicit Chrysostomus: Quanta eũ inanis glorię
tyrannis/ qua nõ possunt homines carere ⁊ i lucru. Et idem
Chrysostomus

a b c d e f g h i k l

m n o p q r s

Al. tunp rudẽs et insipiens.

Al. ꝗgenerati one et genera tiõe: ꝗuocabãt

Chrysostom⁹. O stulte: qd tibi pdest post mortē ista memoria/si vbi es torquerl/⁊ vbi nō es laudaris? Hanc gloriā minuit pheta dicēs: a Vocauerūt nomina sua: ad litterā: b In terris suis: qsi nō vbiqz/sed tm ī terrl suis: Non em̄ puenit fama eorz ad oēs extremas natiōes. Vñ ait Boetⁿ. Nec fama Ciceronis vsqz ad caucasū mōtē puenit. Nec fama Ouidij vsqz ad grecos peruenit: licet dixerit: Jamqz opus exegi/qd nec iouis ira nec ignes: Nec poterit ferrū/nec edax abolere vetustas. Alia lra habet hic: Vocauerūt nominibus suis terras suas: sic cesarea philippi: de qua Matth. xvj. b. Stultitia aūt ē ita nomē suū in terra celebrare: quia quorz nomina sic scribunt in terra/ipsi delenk de libro vitę. Hiere. xvij. b. Recedentes a te in terra scribenk. Ps. Appone iniqtatē sup iniquitatē eorū: ⁊ nō intrent in iusticiā tuā: Deleank de libro viuentiū: ⁊ cū iustl nō scribank. Vl sic: Inuocabāt noia eorū ī terrl ipsorz. Noia eorz. s. patrz: Hęredes em̄ eorz ad sua sepulchra iebriāt se in memoriā eorz. Posset aliqs dicere: Quō homo rationalis ad tantā stulticiā deuenit/vt p̄dicta faceret? Qd soluit dicēs: c Homo cū in honore esset. i. ad imaginē ⁊ similitudinē dei factⁿ: d Nō intellexit/suā dignitatē: vl egit ac si nō itelligeret. Et ideo: e Cōparatus est iumentis/in stulticia: Vñ addit/insipiētibⁿ. f Et similis factus ē illis. Fact⁹/nō natⁿ. Similis: immo etiā peior: qz bruta naturā suā nō excedūt. Et nota q hō triplicē honorē habuit. s. honorē creationis/qui magnus fuit: honorē recreationis/qui maior fuit: honorē promissionis/qui cū adimplebīk maximus erit. De primo pręcipue hic loquik. Et fm primū honorē notādū: q homo fuit in quadruplici honore. Primus fuit: qz factus est ad imaginē ⁊ similitudinem dei/fm rationē ⁊ intellectū: Cōtra qd fuit ingratus: qd tangit cū dicit: Nō intellexit. Ps. Noluit intelligere vt bñ ageret. Job. iiij. d. Quia nullus intelligit/in ęternū peribūt. Secundus honor fuit: qz pręfuit omnibus animantibⁿ: Cōtra qd dicit: Cōparatus est iumentl insipientibⁿ. Et dicit Chrysostom⁹/q pcius est comparari q̄z nasci/supple iumentū: Nam naturaliter nō habere rationē/tolerabile ē: verū ratione decoratū/irrationabili naturę cōparari/⁊ voluntatis ē crimen. Ps. Furor illis fm similitudinem serpentis. q. d. nō tm̄ factus ē insipiēs/sed etiā furibundus. Tertius honor fuit/q factⁿ est hō erectⁿ: qz os hoī sublime dedit cęlūqz videre: Contra qd dicit: Et similis factⁿ est illis. Quartus honor/q factus ē ad fruendū deo: Vñ dicit: g Hęc via illorū scandalū ipsis. q. d. vt q eleuari deberent in cęlū/cadant in infernum. Super prędicto versu dicit beatus Bern̄. Heu quomodo de grege facta est egregia creatura: Puto dicere iumēta/si possent loqui: Ecce adam factus est quasi vnus ex nobis. Ę misero q iam tūc nō fuit qui diceret: Quid supbis terra ⁊ cinis: Hinc bestiali similitudine/similitudo dei mutata est. Moraliter exponi potest iste ꝗsus: o Nō cū ī honore esset nō intellexit ꝛc. Honores em̄: vt dicik: mutant mores/⁊ auferunt intellectū/multis rationibus. Prima est: quia nimis occupant homines. Gregⁿ. Quos multiplex actio occupat/a semetipsis alienos esse demonstrat. Et in versu: Pluribus intentus/minor est ad singula sensus. Secunda est: quia inde orik superbia/quę exęcat. Gregⁿ. Tumor mentl/obstaculum veritatis. Job. xv. d. Operuit faciē eius crassitudo. Tertia est/propter assistentiū adulationē. Ps. Laudak peccator in desiderijs animę suę. Osee. ix. b. Memphis sepeliet eos. Memphis/interpretak ex ore: et significat adulatores/qui sepeliunt rationē hoīs. Quarta: quia honor facit hoīes obdormire. Eccj. xxxiij. a. Sōnia extollunt imprudentes. Ps. Dormitauerunt qui ascenderunt equos. Quinta est: quia inebriāt. Ps. Ascendūt vsqz ad cęlos. s. per honores: ⁊ descendūt vsqz ad abyssos/per peccata. Et in sequenti versu sequik: Turbati sunt ⁊ moti sunt sicut ebrius: ⁊ omnis sapientia eorū deuorata est. Sexta est: quia infatuāt. Eccj. xxxiij. a. Qui apprehēdit vmbram ⁊ sequik ventū: sic qui attendit ad visa mendacia: Et pter hoc dicit: d Nō intellexit: qualis. s. fuit: qualis est: qualis futurus est: e Cōparatus est iumentl insipientibⁿ: multl rationibⁿ. Primo/qz inclinat se ad terrena. Ps. Oculos suos statuerūt declinare in terrā. Secundo: quia tm̄ quę carnis sunt quęrunt. Phil. iij. d. Quorz deus venter est. Ro. viij. a. Qui em̄ fm carnē sunt: quę carnis sunt sapiūt. Tertio/quia vnus aliū indiscrete impetit. Ezech. xxxiiij. e. Lateribus ⁊ humeris impingebatl/⁊ cornibus vestris ventilabatl omnia infirma pecora/donec dispgerēk foras. Quarto/qz sessorē nō discernit. Eccj. xxxiij. a. Equus emissarius: sic amicⁿ subsannator: sub omni supra sedente hinnit. f Et similis factⁿ est illis. Nota q hō pter diuersa peccata/silis efficik diuersis aialibus brutis. Assimilak em̄ porcl/per detractionē: Porcus em̄ stercora comedit: sic detractores peccata ⁊ turpia aliorū. Ps. Sepulchrū patēs est guttur eorz. Item equo p luxuriā. Hiere. v. c. In domo meretricis luxuriabantur: equi amatores in fęminas: ⁊ emissarij facti sunt. Item asino/per stoliditatem ⁊ pigritiā. Itē boui/p sollicitudinē tēporaliū. Job. j. c. Boues arabant ⁊ asinę pascebank iuxta eos. Itē vitulo/per gastrimargiā. Hiere. l. b. Effusi estl sicut vituli sup herbā. Itē simię/p curiosam ꝓformationē. Ro. xij. a. Nolite ꝓformari huic sęculo. Itē leoni/per inconsiderata audaciā. Prouerb. xxx. d. Leo fortissimus aialiū vel bestiarū: ad nullius pauebit occursū. Itē vrso/p crudelitatē. Thren. iij. b. Vrsus insidians factus est mihi/leo in abscondito: Item pardo/per varietatem. Hiere. xiij. d. Nunquid potest ęthiops mutare pellē suā: aut pardus varietatē suā? Itē vulpi/p dolositatē. Matth. viij. c. Vulpes foueas habent ꝛc. g Hęc via illorz. i. talis vita/q̄ ē ī honorib⁹/Est h Scādalū. i. occasio ruinę. Augⁿ. Cęcus est q offendit ī montē. i Ipsis/talibus. Ps. Veni in altitudinē maris: ⁊ tēpestas deuersit me. Gregⁿ. Quid est potestas culminis/nisi tempestas mētis? Ps. Deiecisti eos dū alleuarenk. Hęc ē via de q̄ Prouerb. xvj. d. Est via quę videk homini recta: ⁊ nouissima eⁿ ducūt ad mortē. Nota q in scandalo tria sūt: imprudentia/casus/lęsio. Et lęsio triplex est: Proprę ꝓscientię/⁊ alterⁿ/⁊ famę: Et ob hoc dura est via talis. Sap. v. b. Ambulauimⁿ vias difficiles. Judicl. ij. d. Nec dimiserūt viā durissimā. k Et postea. i. postqz seipsos scandalizauerint: l In ore suo. i. p verba sua: m Cōplacebunt/alijs: quia ⁊ adulatores ⁊ hęretici placēt alijs in ꝗbis seductorijs. Prouerb. j. b. Si te lactauerint pctōres/ne acqescas eis. n Sicut oues. Hic ē diapsalma: Et est tertia pars/ī qua ondit q̄s pęnas habebūt mali: ⁊ quō pęnę ꝓgruēt culpis: ⁊ q̄ pręmia habebūt iusti. Et agit hic de tribus generib⁹ hominū/vl delicet de malis/⁊ sūme bonis iudicaturis: ⁊ mediocrik bonis iudicandis. De p̄mis in p̄mo versu: De secūdis in scō: De tertijs ī tertio. De p̄mis dicit: Sicut oues ī inferno positi sūt ꝛc. Et accipīk hic ouis in malo. Circa quā tria attendunk: videlicet/q ignauū aīal est: q tollik ei lana ⁊ remanet radix in pelle vt iterū crescat: q pro voluntate pastoris ducik de pascua ad pascua. Primū notak/cū dicit: Sicut oues. s. ignaui: o In iferno positi sūt. i. ponēk. Et dicē * in pręterito/⁊ potentia q̄ in p̄senti gliabank/dabik eis in futuro impotētia ⁊ debilitas resistēdi pęnis. Vñ dicit: n Sicut oues ꝛc. Threij. j. b. Abierūt absqz fortitudine aīs facē subsequētis. s. diaboli. Itē p loco superiore quē habebāt in p̄senti/dabik eⁿ locⁿ infimⁿ: Vñ dicit: o In inferno positi sūt.

Boetⁿ li. 2. de cōsol. psa. 7.

† Ouidⁿ li. 15. metamorph. Vl. †insensatis

Ps. 68.

Ecc. 1. d.

De honore hominis quā habuit.

Ecc. 1. d.

Ps. 35.

Ps. 57.

Ouidⁿ li. 1. metamorph.

Ecc. 3. d.

Ecc. 10. b.

Moraliter.

Honores auferunt intellectū.

Ps. 9.

Ps. 75.

Ps. 106.

a uerūt nomina sua in terris
c suis. Et hōmo cum in ho-
d nore esset nō intellexit: cōpa
e ratus est iumentis insipien-
f tibus: ⁊ similis fact⁹ est illis.
g Hęc via illorz scandalū ip-
h sis: ⁊ postea ī
i ore suo
k cōpla-
l cebūt. Sicut oues ī inferno
m n

Vl. ⁊ cum hō positus iumēt. cōparatus est iumentis. Vl. tibi dat.

† Ps. 16.

Dō, qd pt similiak oues animalibus.

Ps. 5.

In scandalo tria sunt.

Ps. 41.

Ps. 72.

* Ps. Introibūt

in ꝓterito ꝓphetica certitudine. Secũdum notak cum dicit:
a Mors depascet eos. s. mors ęterna. Sicut animalia de/
pascunt herbas: qꝛ non penitus eradicãt herbas: sed radices
remanẽt/vnde iterũ crescit herba: ita miseri in inferno a morte
corrodẽt: ſz afflicti iterũ reseruabũt ad pęnas. Vñ q̃dã sapiẽs
in inferni pictura hos
duos posuit versus:

a positi sunt: mors depascet
b eos. Et dñabunt eoꝛ iusti i
c mãtutino: ⁊ aũxilium eorum
d veterascet i inferno a gloria
e eoꝛ. Verũtamẽ deꝰ redimet
f animã meã de manu inferi:

Hic quę vita: mori: q̃ spes: superesse dolori.
Quę lex: flere licet: q̃ causa: superbia dicet.

Tertiũ notak ibidem
fm aliã litterã/ quę ē:
Mors pastor est
eis. Ergo oues sunt
mali: Pastor eorũ est
mors: id ē diabolꝰ. Apoc. vj. b. Nomẽ illi mors. Zach. xj. d.
O pastor ⁊ idolũ. Locus pascuosus est infernꝰ. De vna pa/
scua trãseunt ad aliã: quia de vna pęna ad aliã. Job. xxiiij. c.
Trãsibũt ab aquis niuium ad calorẽ nimiũ. Sequit de gloria
bonoꝛ qui sunt iudicaturi. b Et dñabunt: quasi dicat: ex
hoc q̃ mors depascet malos/accrescit gꝛia sctis: Quia c Ju
sti dñabunt eorũ. s. maloꝛ. Ps. Lętabit iustus cũ viderit
vindictã. d In matutino. i. in die iudicij: qꝛ post noctẽ
pfũdã huiꝰ vitę/oriet illud mane: de quo in Ps. In matuti/
no iterficiebã oes peccatores terrę. De hoc dicit/ Sap. iij. b.
Judicabũt sancti natiões ⁊ dñabunt ꝓplis.
* Ps. Introibũt in inferiora krę. Item qꝛ volebant vorare di/
uitias ⁊ delitias: ideo atrocitate pęnarũ vorabunt. Vñ dicit:
a Mors depascet eos. Sup ꝗ ꝓsu sic dicit Berñ. Oꝛ
bñ dicit: Sicut oues ꝛc. qꝛ detracto vellere terrenaꝛ diui/
tiaꝛ/ dure pressęq̃ detrusi sempiternis nudi deputabunt incẽ
dijs: semp morient ad vitã/ ⁊ viuent ad mortẽ. Itẽ ibi Berñ.
Hic caro eorũ vermibus: illic anima ignibus deputak: donec
rursus ifęlici collegio colligati/sẽpiternis inuoluank incẽdijs/
qui socij fuerẽt in vitijs: Una namq̃ pęna implicat/quos vnꝰ
amor in crimine ligat. Item ꝑ dominio q̃ habuerũt i terra/
redigenk in seruitutẽ. Vñ dicit: b Et dñabunt eoꝛ iusti
ꝛc. Malach. iiij. b. Calcabit impios cũ fuerint cinis sub plã
tã pedũ vestroꝝ. Item ꝑ cõfidentia quã habuerũt in mũdo
erit eis defectus auxilij. Unde sequit: e Et auxiliũ eoꝛ:
diuitiarũ/amicoꝛ/⁊ viriũ corporis: in quibus hic cõfidebant:
f Veterascet in inferno: id est ad nihilũ rediget: vt pan/
nus putrefactꝰ. Heb. viij. d. Qd̃ antiquat ⁊ senescit ꝓpe inte/
ritum ē. Qd̃ auxiliũ erat: g A gloria eorũ/triplici: id est
diuitijs/amicis/⁊ viribus. Vel sic: A gloria eoꝛ. i. propter
gloriã: ⁊ fm gloriã eoꝛ quã ꝗ habuerũt: sicut dr̃ Apoc. xviij
b. Quãtũ glorificauit se ⁊ in delitijs fuit: tantũ date illi tormẽ/
tũ ⁊ luctũ. Et Sap. vj. a. Potẽtes potenter tormẽta patienk.
Et nota q̃ dicit vetustas bona/⁊ vetustas mala.

Vetustas:
- Bona:
  - Deitatis. Daniel. vij. c. Vetustꝰ dierꝰ sedit. s. deꝰ q̃ est Etatis: ad litterã: Sap. ij. b. Non parca/ (ęternꝰ.
  - Sanctitatis. Eccli. ij. b. Serua timo/ (mꝰ veterano. rem illius/⁊ in illo veterasce.
  - Sciẽtię. Job. xv. b. Quid itelligis q̃d̃ nesciamꝰ: Et senes ⁊ antiqui sũt in nob multo vetustiores ꝛc.
  - Veteris testamenti. Cant. vij. d. O ia poma noua ⁊ vetera. q. d. fructum legis nõ corticem.
  - Pęnalitatis. Thren. iij. a. Vetustã fecit pellẽ meã.
  - Legis naturalis. Levit. xxvj. b. Vetustissima vete/ rum comedetis.
- Mala:
  - Hęreseos. Job. ij. d. ò baldath/q̃ iterptak vetustas sola/q̃. s. est sine dei gꝛa: vt ibi Greg. exponit.
  - Idolatrię. Esa. xxvj. a. Vetus error abijt.
  - Supstitiõis. j. Cor. v. b. Expurgate vetꝰ fermentũ.
  - Fomitis. Roma. vj. a. Vetus hõ nr̃ sil' crucifixꝰ est.
  - Prauę cõsuetudinis. ij. Cor. v. d. Si qua in christo noua creatura/vetera trãsierunt.
  - Inferni: sicut hic: Auxiliũ eorũ veterascet i inferno.

Ita vt supra dictum est/erit de malis: sed non sic de bonis:

Unde sequit: h Verũtamẽ deꝰ redimet aiaz meã.
Et sic supra malos exterruit: ita hic mediocrit bonos cõfor/
tat: q̃ de se nõ ꝓsumentes timẽt: sed tm̃ non desperãt. Unde in
ꝓsona eoꝛ dicit: Verũtamẽ deꝰ redimet aiaz meã. Ps. Ps. 129.
Copiosa apud eũ redemptio. i De manu inferi: id est
de potestate diaboli.
Osee. xiij. d. De ma/
nu mortis liberabo eos:
de morte redimã eos.
Et nõ tm̃ de manu: ſz
etiam de ventre. Eccli.
vlti. a. De altitudine
ventris inferi. Et Jo/
nę. ij. b. De ventre in/
feri clamaui/⁊ exaudi/
sti vocẽ meaz. Hiere.
lj. d. Deuorauit me nabuchodonosor. i. diabolus. Et nota q̃
qui cõsentit peccato/ est in manu diaboli: qui autem operak/
est in ore: qui aũt assuescit/est in ventre. Prouer. xviij. a. Im
pius cum in ꝓfundũ peccatorũ venerit/cõtemnit. Et hęc re/
demptio erit: k Cum acceperit me/ꝑ incarnationẽ: id
meã carnem. Ideo enim acceꝑit hominẽ/ nõ angelũ: quia car/
nem habuit ⁊ misertus est eius. Unde dixit Gen. vj. a. Non
ꝑmanebit spiritus meus in homine in ęternum: quia caro est.
Vel/ Cum acceperit me/per gratiã: ad ꝓfectum/per ba/
ptismũ/⁊ alia sacramẽta. Vel/ Cum acceperit me/per glo
riam ad ꝓfectum in ęterna beatitudine. Joh. xiiij. a. Iterum
veniam ⁊ accipiam vos ad meipsum/ vt vbi ego sum ⁊ vos si/
tis. Vel/ Cum acceperit: id est acceptauerit/me/nõ mea.
Ideo dominus ad cain nõ respexit: quia nõ acceptauit eum Gen. 4. a.
nec sua. In hoc versu cõcipit spem: Postq̃ ꝓo eam cõcepit/
incipit ꝑdicare/dicens: l Ne timueris ꝛc. Et est quar/
ta pars ⁊ diapsalma: Et confortat hic infirmos qui tẽptank/
quãdo videt malos in ꝗ mũdo ꝓsperari: Scõm hoc in ꝓso/
na eorũ dicit: Job. xxj. a. Quare ergo impij viuũt: sublima/
ti sunt confortatiq̃ diuitijs? Hiere. xij. a. Quare via impioꝛ
prosperak? Ideo consolak eos dicens: Ne timueris cum Quare non sit
diues factus fuerit homo/in ꝑsenti. Greg. Cõtempti/ iuidẽdũ ꝓspe/
bilibus cõtemptibilia dank. Gen. xxv. a. Filijs concubinarũ ritati malorũ
largit est abraam munera: ⁊ separauit eos ab isaac filio suo.
Et de eo dicit supra: q̃ dedit abraam cuncta quę possederat
isaac: Sic dominus dat hic malis mobilia: bonis autẽ reser/
uat ĩmobilia ęternę hęreditatis. Et ideo nõ est timendum de
hac partitione: sed potius valde gaudendũ/⁊ ad eam se ꝑpa/
randum. Unde dicit dominus Luc. xij. d. Molite timere pu
sillus grex/qm̃ complacuit patri vestro dare vobis regnũ:
Quasi dicat: ĩmo gaudere debetis/et relinq̃re alijs mobilia:
quia regnum vobis seruak. Unde ibi addit: Vendite quę pos
sidetis/et date elemosynam: m Et cum multiplicata
fuerit gloria domus eius: non solum gloria eius: sed et
gloria domus eius: quia omnes qui ad eum pertinẽt ho/
norank. Sed propter hoc non est timendum nec curandum.
j. Machab. ij. g. Gloria eius stercus est ⁊ vermis. Eccli. ix.
c. Non ęles gloriam et opes peccatoris: non enim scis quę
futura sit illꝰ subuersio. Postea assignat plures causas/ qua/
re non sit timendum/quãdo mali florent in mũdo. Prima est
quia omnia amittent: Unde dicit: n Quoniã cum in/
terierit/diues: o Non sumet omnia: id nihil sumet: vt
sit vniuersalis negatio/ ⁊ non vniuersalitas negata. Job. xx/
vij. d. Diues cuz dormierit nihil secũ auferet: aperiet oculos
suos ⁊ nihil inueniet. Et Ps. Relinquent alienis diuitias Ps. 48.
suas. Et alibi Ps. Dormierunt somnũ suum ⁊ nihil inuene/ Ps. 75.
runt omnes viri diuitiarũ in manibus suis. p Nec de/
scendet cum eo/in inferno q Gloria eius: quam ha/
bebat hic: ĩmo mutabit gloria in ignominiã: fm illud Osee
iiij. b. Gloriã eorum in ignominiam cõmutabo. Et quãto est
hic gloriosior homo: tanto erit ibi magis ignominiosus: fm
illud Ecech. xxxij. d. Quo pulchrior es/descẽde: ⁊ dormi cũ
incircũcisis i medio interfectoꝛ. Sap. vj. a. Judiciũ durissi/
mũ in his q̃ ꝑsunt fiet. Secũda cã est: qꝛ tm̃ i ꝑsti habẽt locũ
suũ. Vñ sequit:

suum. Unde sequit: a Quia anima/sensualis. b Eius: id est diuitis. c In vita ipsius/tm. d Bñdicetur/a domino/bñdictione sinistrę. In vita enim benedicit: ⁊ in morte maledicit: Sicut ille cui dictũ est Lucꝰ.xvj.g. Recordare: quia recepisti bona in vita tua: ⁊ laçarus similiter mala: nunc autem consolat/tu vero cruciaris. Uel/Benedicet/ab homini/bus. Pꝰ. Beatũ dicte runt populũ cui hęc sunt. Uel/Bñdicet/ab ipso: sm q alia littera habet: Quia aię suę i vita sua bñdicet. Et cõpetẽter dicit: Benedicet: non dicit benefiet illi/nisi tm in dictione: sm q diues tm benedixit animę suę. Lucꝰ.xij.c. dicens: Anima habes multa bona reposita in annos plurimos. Sed multũ aliter cõtigit ei i re ⁊ operatione: sm qd ibi sequitur: Stulte hac nocte repetent animã tuã a te. Sed verius dixisset: Anima habes nulla vl pauca bona reposita: quia sm illud Job.xxiiij.d. Pauit sterilem ⁊ quę non parit: ⁊ viduę bene non fecit. Econtrario Prouerb.xj.c. Benefacit animę suę vir misericors. Tertia causa est: quia sũt mercẽnarij. Unde dicit: e Confitebit tibi cũ benefeceris ei: id est laudabit te o deus. Zach.xj.a. Benedicet deus: diuites facti sumus. Gregorꝰ. Illa vox in tribulatione deum non inuenit/quę eum in trãquillitate cõtempsit. Nos enim in omni statu debemus laudare ⁊ benedicere deum. Tob.iiij.d. Omni tempore benedic deũ. Job.xiij.c. Etiã si occiderit me in ipso sperabo. Quarta causa est: quia sunt imitatores paternorum scelerum. Unde sequit: f Introibit/imitando: g Usq; in pgenies patrum suorum. Quicquid enim pater eiꝰ acquisiuit/siue per fraudẽ/siue p vsuras/siue per rapinas: ipse totuꝫ vult obtinere ⁊ retinere quasi iure hęreditario: ⁊ etiam in aliis vitiis quę viderunt tales filij in suis patribus imitant eos: Et sicut dicitur Matth.xxiij.d. implent mensuram patrum suorũ: Et patrẽ sequit sua proles. Sed quos sequũt in culpa/sequent etiam in pęna. Unde addit: h Usq; in eternũ non videbit: id est nunq; videbit: i Lumen id est deũ: quia hic cęcus est cęcitate mentis: ⁊ transibit ad tenebras exteriores. Unde Augustinꝰ. A somno tenebrarũ interiorum transibunt ad tormenta tenebrarũ exteriorum. Uel de pęna inferni legi potest totus versus: Introibit vsq; in progenies patrũ suorum: id est ad eos descendet in infernum. Et bene dicit: Introibit: quoniã pęna inferni semper est in ingressu: quia vt habet Job.xxiiij.c. Trãsiet ab aqs niuium ad calorem nimium. Eccli.xvij.a. Cum cõsummauerit homo/ tunc incipit. Et tãgunt quattuor pęnę malorũ in infernо futurę. Prima est/ horrẽda societas/cum dicit: Progenies. Et dicit pluraliter/propter multitudinẽ. Prouer. ix.d. In profundis inferni cõuiuę eius. Secũda pęna est/dolor de amicis: quam tangit/cum dicit: Patrum. Lucꝰ.xvj.g. Habeo enim quinq; fratres ꝛc. Volebat enim diues damnatus: vt fratres eius ad infernũ venirent/ne de eorum societate magis cruciaret. Tertiũ/est pęnę eternitas: quę notat cum dicit/ Usq; in eternũ. Quartũ/est tenebrę palpabiles: qd notat cum dicit: Non videbit lumen. Sap.xvij.b. Ignis nulla vis poterat illis lumẽ prębere. Sed hęc omnia venient homi propter insipientiam. Unde iterum replicat causam/dicens: k Nõ cũ i honore esset nõ itellexit. Job.iiij.d. Quia nullꝰ intelligit/i eternũ peribũt. Esa.v.d. Propterea populꝰ meus ductus est captiuus: quia nõ habuit scientiam. Uersus aũt iste supra habitus est/ ⁊ diffuse expositus: ⁊ ideo nõ oportet iterum exponere.

† Pꝰ.143. Al. † pgenie

Aliter

Quattuor pęne malorum in inferno

a Quia aia eius in vita ipsius
b bñdicet: cõfitebit tibi cũ bñ-
c fecerit ei. Introibit vsq; i pro-
d genies patrũ suorũ: vsq; i eter-
e nũ nõ videbit lumẽ. Homo
f cũ in honore esset nõ intelle-
g rit: cõparatus ē iumẽtis: ⁊ insipi-
h entib⁹/ ⁊ similis factꝰ est illis.
i
k

Psalmus asaph.

Deus deorũ dõ (XLIX minꝰ locutꝰ ē: ⁊ vocauit trã. A solis ortu vsq; ad

Al. tinc in Ma

secũdũ bñ intitulat: quia i eo sancti gaudebũt. Et qz etiam in p̃senti vita malis videtur illusio loqui de die iudicij: sm illud Geñ.xix.c. Visus ē eis q̃si ludens loq. Intẽtio est monere ne ad sacrificia legalia redeamꝰ. Modus. Tripertitꝰ est psalmꝰ. In p̃ma parte agit de vtroq; christi aduentu. In secũda pte christꝰ loquit ⁊ monet vt relictis sacrificijs pecudũ: fiat sacrificium laudis: ibi: Audi popule meus. Tertio ostendit quorum sacrificia reprobent: ibi: Peccatori. Dicit ergo/ l Deus deorũ: id est factor deorũ/ vel sanctorũ/ vel excellentissimꝰ deorũ. i. Corꝰ.viij.b. Et si sunt dij multi ⁊ dñi multi: nob tm vnꝰ est iste deꝰ deorũ. m Dominꝰ/ dominãtiũ. i. Timoth.vj.c. Rex regũ ⁊ dñs dominãtiũ. n Locutus est/ p se ⁊ p apostolos. o Et vocauit terrã. i. habitantes terrã: Metonymia est: non tm partẽ terrę: sed totã terrã. p A solis ortu vsq; ad occasũ: id est ab oriente vsq; ad occidẽtẽ: qz in omnẽ terrã exiuit sonꝰ eorũ: ⁊ i fines orbis terrę verba eorũ. Et cõmendat hic christũ multipliciter. Primo a natura/cũ dicit: Deus. Secũdo ab excellẽtia operũ/cum dicit: Deorũ. Tertio a potentia/cũ dicit: Dominꝰ. Quarto a liberalitate/cum dicit: Locutus est. Liberalitas enim magna fuit q tantus dominꝰ proprio ore ita benigne voluit loqui abiectis ⁊ vilis cõditiõis homib⁹. Quinto a benignitate qua vocauit gentes ad regnũ/cũ dic: Et vocauit terrã. Sexto ab amplitudine vocatiõis/cũ dicit: A solis ortu ꝛc.

Dominꝰ asaph/ qui cõstitutus est cantor i templo: vt habet j. Paralꝰ.vj.c. et.xvj.b. Uidet enim q eque bene deberet intitulari ex nomie alterius: q̃ nõ cantandi: sed portꝰ flendi vel terrẽdi alios haberet officiũ. Solutio. Etiã sm aduentũ

Partitio psalmi

Allegorice

Pꝰ.18. Cõmẽdatio christi

Post ostendit

Moraliter/hoc dicitur terrenis hominibus: l Deus deor domin⁹ locutus est: ⁊ vocauit terrã. i. terrenos. q. d. qui i terrenis morant per amorẽ/excusationẽ nõ habẽt: quia /deus deor domin⁹/omniũ: vocauit eos ꝓbo ⁊ exemplo ad cõtemptũ terrenor. Iere.xxij.g. Terra/terra/terra: audi sermonẽ dñi: Ecce trina citatio. Prima est naturalis corruptio/quę cõtinua est. Secũda est infirmitas accidẽtalis. Tertia est pemptoria. i. ipsa mors. Deut.xxxij.a. Audiat terra verba oris mei. Cum ergo vocauerit terrã: si nõ venit: nõ eam excusabit ignorantia: sed damnabit cõtumacia. Job.xv.c. Si non venissem ⁊ locutus non fuissem eis/peccatũ non haberent: Nũc autem excusationẽ nõ habent de peccato. Unde in Pꝰ. non ignorantes: sed furibundi dicunt: vbi dicit: Furor illis sm similitudinẽ serpẽtis: sicut aspidis surdę ⁊ obturãtis aures suas. Sic ipsi ad modũ aspidis obturãt aures suas: terra. i. amore terrenor: ⁊ cauda. i. vana spe pęnitẽdi in fine: ne efficaciter audiãt dominũ vocantem ad cõtemptũ mũdi ⁊ terrenorũ. Et licꝫ dñs cõtẽnat ab eis: ipse tamẽ nõ dedignat nec vocare desistit: sed vocat: p A solis ortu. i. ab infantia in qua nascit eis sol gratię p baptismũ. q Usq; ad occasum. i. vsq; ad mortem: in qua occidit eis sol. i. omis spes gratię ⁊ venię. Ad quid autẽ vocat: Ad iustificationẽ in pręsenti: ⁊ glorificationẽ in futuro: sicut dicit Ro.viij.f. Quos vocauit/ hos ⁊ iustificauit: quos autẽ iustificauit/illos ⁊ magnificauit. Et supra dicit in eodem: Quos p̃destinauit cõformes fieri imaginis filij sui/hos ⁊ vocauit. Et sic relinquit q vocat eos ad hoc vt cõformes sint in gloria imagini filij sui: sm qd dicit. j. Job.iij.a. Mõdũ apparuit quid erimus: Scimus autẽ qm cũ apparuerit/similes ei erimꝰ. Sed qui ad hãc

Moraliter

Pꝰ.57.

* pulchritudinẽ

Expositio Pꝰ.XLIX.

Deus deorũ dñs. Titulus. Psalmus asaph. Asaph interpretatur latine congregatio: grece synagoga. Est g̃ sensus: Psalmus/iste/puenit asaph: id est synagogę/quę hic loquit sm partẽ sui fidelem de muta-